

Názov učiva: RENESANČIA 13.-17. st.

1. Kľúčové pojmy:

Berátek, Florencia, 1439, Vestfálsky mier
 Renesancia - znovuzrodenie, návrat, obnovenie.

- objavov knižnica, ďalekohľad, ďalekomer, mikroskop, gravitácia, pučný frach, organicizmus, alchymia, magija
- Utopia CAMPANELLA, BACON, MOORE, eschatológia, chiliarismus, humanizmus, ^{rebornéno, perspektiva, Amerika}
- individualizmus DESCARTES, DANTE, BRUNO, MONTAIGNE, LUTHER, GUTTENBERG, ^{autonomia, mikroskop, kopla mundi}
- mechanizmus NEWTON, technika, heliocentrizmus, KEPLER, DESSENIUS, atomizmus, GALILEI
- matematika racionalizmus, universalizmus, DESCARTES, KUZÁNSKY, GALILEI, ^{latinčina L. da Vinci}
- sensualizmus BOCCACCIO, indukcia, experiment, empirizmus, naturalizmus, vitalizmus
- cirkev ^{BRUNO, scholastika, učebná nevedomosť, sviatosť (7 kuž), magia, kabala, kruzické}
- humanizmus KUZÁNSKY, KOTENSKÝ, FICINO, MIRANOOLA, epikurizmus, novoplatonizmus, ERAZMUS ^{BRUNO, kondipandho, daridica}
- moc DACON, MACHIAVELLI, MORUS, HOBBS, DANTE, sekularizmus, spoločenská zmluva, BROTIUS, LOCKE ^{BRUNO, RAPHEL, VALLA}
- reformácia LUTHER, KALVIN, protireformácia, panteizmus, imanenzizmus, baptizmus, ^{ANAGUSTIN}
- osvietenstvo racionalizmus + empirizmus, deizmus, ateizmus, pokrok, ^{anglikánska cirkev}

2. Základné tvrdenia:

F. BACON: Poznanie je moc.

N. MACHIAVELLI: Účel svätí prostriedky.

G. BRUNO: a preda sa boží!

R. DESCARTES: Cogito ergo sum.

T. HOBBS: Zmluvy sa bez meč ili s odrazom papiera. Človek človeku vlkom.

I. NEWTON: Nepredstieram, že viem to čo neviem.

M. MONTAIGNE: neboli grécki skeptici zo všetkých aj tak najmúdrejší?

M. LUTHER: Scholastika je diablovo dielo a Aristoteles lenivý vol.

G. GALILEI: Svet je kniha napísaná matematickými písmenami.

M. KUZÁNSKY: Boh stvoril svet pomocou matematiky.

L. DA VINCI: Šťastní sú tí, kt. dožijú sluchu slová mrtvých - čítajú diela a premýšľajú o nich.

J. HUS: Pápeži zaiste môžu klamať, ale Boh neklame.

DANTE ALIGHIERI: jeden čaká, že sa doba zmení. iný pverne ju chytí a jedná.

MARCO POLO: Ak nie je možný návrat, treba ísť vpred.

W. SHAKESPEARE: Nič nie je samo o sebe dobré ani zlé. Záleží na tom, čo si o tom myslíme.

3. Problémy - riešenia:

- psycho-fyzický problém (DESCARTES) } OKAZIONALIZMU:
  - problematizuj slávne Descartesove "Cogito ergo sum"
  - najdi (dedukuj) silnú spojitosť protestantizmu a demokratického kapitalizmu.
- polemizuj s Baconovým "Poznanie je moc"
  - pomocou teórie idolov (BACON) a teórie coincidentia oppositorum (KUZÁNSKY) analyzuj a vyvetli:
- Hobbes je so svojim egoizmom v spore so "spoločenskou charakteristikou ľudskej prirodzenosti (Aristoteles, napr.). Ako to vidíš ty? } Použi aspoň 2 rôzne argumenty.
- Bruno tvrdil, že objav alchémie spôsobil (zároveň) Arhliem medzi človekom a božským, magickým. Interpretuj. } v pamäti,
- Bolo v moci svätého Petra nenájsť ho čo (mu) Ježiš predpovedal (zoprieš mu)? } Objasni.
- Renesančný organicizmus vyjadruje zrušenie základného rozdielu medzi chemiou a biológiou. } v pamäti.
- Ako vysvetlíš časté náboženské motívy v dielach renesančných umelcov, zatiaľ čo vedci v filozofii doslova krúpili vetkami za svoje teórie a názory? } Hľadaj analógiu v dnešnom vzťahu medzi politikou a umením, politikou a vedou a pol. a filozofiou.

SVETOVÝ EKŇ. KAJZU
VÝHRU MIERU KOROPOLE V SA
NIZKU ÚČASTI ROBIŠKY NA ZAPS

4. Otázky - odpovede:

- Prečo bol heliocentrizmus pre cirkev (spôiatku) neprijateľný?
- Naozaj je možné / potrebné všetko matematizovať?
- Kompas + pušný prach + knižnica = 5. storočí "panstva" Európy. Zdôvodni, objasni.
- ... ako mali tí skeptici pravdu?!
- Ktorý štát je dnes najviac machiavellistický? Prečo tak súdiš?
- Prečo sa Luther odvrátil od scholastiky? A robí si posmešky z Aristotela?
- V čom sa teda katolíci odlišujú od evanjelikov?
- V čom je podobná / odlišná učebná nevedomosť M. Kuzánskeho od Sókratovho "viem, že nič neviem"?
- V čom sa odlišujú stredoveký a renesančný antropocentrizmus

5. Organizačné pokyny a poznámky:

